

Ag Magadh! Is uirlis í an greann

Nuair a bhíonn greann agus tomhais mar chuid den oideolaíocht is féidir le gach duine sa scoil leas a bhaint aisti. Roinneann leanaí a bhíonn ag gáire sa seomra ranga eispéireas dearfach mothúchánach lena chéile agus lena múinteoir. Nuair a bhíonn leanaí ag gáire i ngrúpaí, cruthaíonn siad caidreamh láidir leis na daltaí eile sa rang agus lena múinteoirí. Cruthaíonn greann agus tomhais na deiseanna seo a leanas:

- stór focal a fhorbairt agus a chleachtadh
- scileanna láidre cumarsáide a fhorbairt
- scileanna smaointeoirreachta criticiúla a fhorbairt
- cairdeas agus caidrimh a fhorbairt
- cruthaitheacht agus tuiscint chruthaitheach a spreagadh
- athléimneacht a fhorbairt
- feasacht agus rannpháirtíocht leanaí a mhéadú
- faisinéis a choinneáil i gcuimhne
- tuiscint ar ghreann a fhorbairt

Is furasta é a nascadh leis an gcuraclam agus tá go leor acmhainní ar fáil do mhúinteoirí agus do thuismitheoirí.

D'fhéadfadh sé go mbeadh sé deacair ar leanaí áirithe a bhfuil deacrachtaí cumarsáide acu greann a thuiscint. Bíonn sé deacair ar na leanaí seo leideanna sóisialta a thuiscint, agus bíonn sé deacair orthu fios a bheith acu cathain a bheadh sé oiriúnach scéal grinn a insint.

Bíonn sé deacair acu a thuiscint cad is greann ann. B'fhéidir go mbeidh tacaíocht ó dhaoine fásta ag teastáil ó na leanaí seo chun greann a thuiscint. Tá tuilleadh faisinéis faoin bhfáth go bhfuil greann deacair do roinnt leanaí, agus smaointe maidir le conas is féidir leat cabhrú leo le fáil anseo:

<https://talkingtalk.co.za/just-joking-language-and-humor/>

Tomhais, Abairtí Amaideacha agus Focail gan Bhrí!

Tá roinnt treoirlínte, bileoga eolais agus leideanna an-úsáideach ag NEPS do mhúinteoirí agus do thuismitheoirí. Tá na leabhair seo lán de ghníomhaíochtaí lena n-áirítear abairtí amaideacha, tuairimíocht a dhéanamh ar fhocail gan bhrí, focail gan bhrí agus tomhais a úsáid.

Sampla de Thomhas: *Seo focal a dhéanann rím le lá. Déanaim caisleán gainimh ar an... (trá)*

Sampla d'Abairt Amaideach: Athraigh abairt amaideach go habairt chiallmhar trí fhocal nó dhó a athrú: *Tá ocras orm mar ní féidir liom mo chóta a fháil.*

Sampla d'Fhocail gan Bhrí: Déan tuairimíocht ar cad atá i gceist leis na bhfocal gan bhrí a úsáidtear in abairtí agus ansin tabhair deis don leanbh é a chur in abairt. *Tabhair dom an franstran, n'fheadar cad a chiallaíonn sé sin ... an bhféadfaimis é a chur in abairt dhifriúil.*

Gníomhaíochtaí chun Scileanna Teanga Bríomhara a Fhorbairt Bunscoil 7 bl +:

<https://www.education.ie/en/Schools-Colleges/Services/National-Educational-Psychological-Service-NEPS-/NEPS-Guides/Language-Skills/Activities-Develop-Expressive-Language-Skills-Prim-7years.pdf>

Gníomhaíochtaí chun Scileanna Teanga Ghlacach agus Tuisceana a Fhorbairt Bunscoil 7 bl +:

<https://www.education.ie/en/Schools-Colleges/Services/National-Educational-Psychological-Service-NEPS-/NEPS-Guides/Language-Skills/Activities-Develop-Receptive-Language-and-Comprehension-Skills-prim7.pdf>

Smaointe Eile

- Iarr ar na leanaí scannán greannmhar a phlé nó a mholadh
- Léigh leabhair a bhaineann gáire as na leanaí, iarr orthu labhairt faoin gcúis go bhfuil siad greannmhar dóibh.
- Sleachta greannmhara
- Cartúin nó cuir fotheidil leis mar ghníomhaíochtaí grúpa agus roinn
- Lá 'cuir scéal grinn i láthair' (d'fhéadfaí léiriú a mholadh)
- Tascanna scríbhneoireachta greannmhara a fhorbairt agus a spreagadh - cén fáth go mbeadh sé greannmhar....

Naisc leis an gCuraclam

Tá go leor leor bealaí ann chun greann agus tomhais a nascadh leis an gcuraclam.

	Teanga Bhéil	Ag Leámh	Ag scríobh
Cumarsáid	Rannpháirtíocht, éisteacht & aird	Rannpháirtíocht	
	Spreagadh & rogha		
Tuiscint	Coinbhinsiúin shóisialta & feasacht ar dhaoine eile		
	Struchtúr abairtí & gramadach	Nósmaireachtaí maidir le prioritál & struchtúr abairtí	
Iniúchadh & Úsáid	Stór Focal		
	Léiriú tuisceana	Foghraíocht, aithint focal & staidéar focal	Litriú & staidéar focal
		Feasacht fhóineolaíochta & fhónéimeach	
	Iarrataí, ceisteanna & idirghníomhaíochtaí	Cuspóir, seánra & guth	
	Catagóiriú	Tuiscint	Próiseas scríbhneoireachta & téacs a chruthú

	Athinsint & tuilleadh sonraí	Freagra & rún an údair	
	Úsáid spraíuil & chruthaitheach na teanga	Líofacht & féincheartú	Lámhscríbhneoireacht & cur i láthair
	Faisnéis, míniú agus fáth a thabhairt		
	Cur síos, tuar & machnamh		

Samplaí de Scéalta Grinn

Scéalta grinn an Mhúinteora

Why did the teacher go to the beach?

To test the water!

Why did the teacher write on the window?
clear!

Because he wanted the lesson to be very

Scéaltaí grinn faoi Mhata

What is a maths teacher's favourite thing to eat?

Pi!

Where do maths teachers go on holidays?

Times Square!

Why was six afraid of seven?

Because 7,8,9!

Why is it dangerous to do maths in the wild?

Because if you add 4 and 4 you get ate!

What is the shortest month?

May, it only has three letters!

Which month has 28 days?

Every month!

Scéalta grinn ag Foghláí Mara

What is a pirate's favourite subject?

Arrrrt!

What did the pirate say on his 80th birthday?

Aye, Matey!

Scéalta grinn faoi Ainmhithe agus an Nádúr

Why was the egg so afraid to go to school?

He was a little chicken!

Why do fish never go on holidays?

Because they are always in school!

How do fish get to school?

On an Octobus!

What is a snakes favourite subject in school?

Hisssss-tory!

What is a tree's least favourite month?

Sep-timber

Why did the banana not go to school?

He wasn't peeling well!

Scéalta grinn eile a bhaineann le scoil

Why was the brush late for school?

He over-swept!

Did you hear about the kid-napping at school?

It is ok, he woke up!

In what school do you learn how to greet people?

Hi' School

What's the only school where you have to drop out to graduate? Skydiving school!